

Statenmededeling

Onderwerp

Uitvoeringsagenda's: Voortgangsrapportages 2026

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Kennisnemen van

De voortgangsrapportages 2026 met betrekking tot alle provinciale uitvoeringsagenda's 2024-2027.

Aanleiding

In 2024 zijn op basis van het bestuursakkoord 'Samen maken we Brabant!' alle 13 Uitvoeringsagenda's geactualiseerd voor de periode 2024-2027¹. Hierna stond en staat deze bestuursperiode in het teken van het op volle kracht uitvoeren van de Uitvoeringsagenda's. In het bestuursakkoord is ook afgesproken de voortgang goed in beeld te brengen en oog te hebben voor nieuwe kansen en ontwikkelingen. Op basis van deze monitoring sturen we – waar nodig – de plannen in de uitvoeringsagenda's bij. In 2025 is voor het eerst met deze methodiek gewerkt en zijn er in september voortgangsrapportages opgeleverd. Dat doen we nu weer.

Werkwijze aangescherpt

De werkwijze van vorig jaar is geëvalueerd waarbij onder meer uw Staten feedback hebben geleverd. De belangrijkste uitkomsten zijn gedeeld met het presidium (april 2026). Op grond van de bevindingen is de werkwijze wat aangescherpt. Belangrijkste aanpassingen zijn:

- De rapportages zijn bondiger. De nadruk ligt op relevante ontwikkelingen en de gevolgen daarvan voor de uitvoeringsagenda's.
- Brede rapportage over de voortgang op prestaties en indicatoren is ingeperkt vanwege een te grote overlap met de Burap II.
- Inhoudelijke en financiële aanpassingen zijn zo concreet mogelijk opgenomen zodat deze beter herleidbaar zijn naar de Burap.
- Een meer eenduidige opzet en vormgeving van alle rapportages.

¹M.u.v. Natuur die in 2023 is vastgesteld, Water & Bodem (RWP) uit 2021 met een addendum in 2025 en de UA Digitale transformatie die liep t/m 2025 en op basis van het aangevulde beleidskader in 2026 een nieuwe UA krijgt.

Datum

8 september 2026

Documentnummer

GS: 6385253

PS: 6392915

Programma

Ondersteuning, bestuur & management

Tot slot is ervoor gekozen om alle rapportages via één overkoepelende Statenmededeling aan u aan te bieden. Daarmee ontstaat een samenhangend pakket aan informatie voor uw Staten.

Datum

8 september 2026

Documentnummer

GS: 6385253

PS: 6392915

Bevoegdheid

Het vaststellen van de Uitvoeringsagenda's is conform Sturen met Kaders een bevoegdheid van GS. Dit geldt daarmee ook voor het vaststellen van de voortgangsrapportage inclusief het, indien van toepassing, daarmee bijstellen van de Uitvoeringsagenda. Indien een wijziging invloed heeft op de begroting raakt dat de bevoegdheid van PS. In een dergelijk geval is de desbetreffende wijziging ook opgenomen in Burap II en besluiten PS daarover op 16 oktober 2026.

Rollen en belangen*1. Bestuurlijk*

De provincie werkt met veel partners aan de uitvoering van de opgaven. Afhankelijk van de situatie heeft de provincie daarbij een andere rol, van regisseur tot deelnemer, van stimuleren tot wettelijke macht.

2. Financieel

De Staten hebben middelen beschikbaar gesteld om de uitvoeringsagenda's mee te realiseren. In iedere voortgangsrapportage is een financieel overzicht opgenomen.

3. Wettelijk

In diverse uitvoeringsagenda's staan wettelijke taken opgenomen als onderdeel van de uitvoering. Hierover wordt waar nodig gerapporteerd in de voortgangsrapportage en/of Burap.

4. Beleid/uitvoering

De beleidsambities en -doelen van de provincie zijn vastgesteld in het bestuursakkoord en beleidskaders. Via de uitvoeringsagenda's en de daarin opgenomen activiteiten en projecten doen we er alles aan deze ambities en doelen te realiseren. Via de voortgangsrapportages sturen we op de voortgang en informeren we uw Staten hierover in aanvulling op de S&V documenten.

5. Juridisch

Het verschilt per uitvoeringsagenda en de daaraan gekoppelde plannen of er sprake is van een juridisch belang. Hierover wordt waar nodig gerapporteerd in de voortgangsrapportage en/of Burap.

Kernboodschap*1. Uitvoering blijft op stoom*

Het algemene beeld is dat er het afgelopen jaar weer veel is bereikt en gerealiseerd in de uitvoering. Daar kunnen we samen met al onze Brabantse partners trots op zijn. Hard werken en focus op uitvoeren werpt zijn vruchten af.

Zoals het er nu voor staat lukt het om volgend jaar een groot deel van onze plannen uit de Uitvoeringsagenda's daadwerkelijk te realiseren. Dat wil niet zeggen dat alles volledig gereed is (veel plannen en projecten reiken tot ver voorbij 2027 of voeren we structureel uit), maar wel dat er in deze bestuursperiode een flinke stap vooruit wordt gezet.

Datum

8 september 2026

Documentnummer

GS: 6385253

PS: 6392915

Enkele voorbeelden zijn de vooruitgang in de stedelijke gebiedsontwikkelingen zoals Fellenoord of in het project Grote Oogst. Maar ook het succes van de nieuwe Stimuleringsregeling Landschap t.b.v. de groenblauwe dooradering, investeringen in het Business Park Aviolanda, de rivierverruimingsprojecten zoals Meanderende Maas, vaststelling van het Energieperspectief 2050 en de bodemsanering van het drugsafval op de Brabantse Wal laten resultaat zien. Deze voorbeelden zijn slechts een kleine greep uit een groot aantal plannen en projecten die in 2026 opgepakt zijn.

2. Impact op de uitvoering

Veel gaat de goede kant op, maar dat lukt helaas niet altijd overal. De rapportages laten ook zien dat er allerlei ontwikkelingen spelen die impact (kunnen gaan) hebben op onze uitvoering. Dit zijn grote geopolitieke kwesties, maar soms ook lokale situaties die zorgen voor belemmeringen of juist nieuwe kansen. In de rapportages zien we een aantal ontwikkelingen vaker terugkomen die dus impact hebben op meerdere beleidsvelden. Hieronder benoemen we er een aantal. Soms hebben die ontwikkelingen ook gevolgen voor onze Uitvoeringsagenda's en is een bijstelling ervan gewenst. Deze zijn dan ook concreet opgenomen in de rapportage. Verder op lichten we dit verder toe bij de paragraaf consequenties.

Landelijk beleid

In februari 2026 is het kabinet Jetten gestart. De plannen van de nieuwe regering worden steeds meer duidelijk, maar op veel thema's wachten we nog op de concrete keuzes om de gevolgen voor Brabant scherp te krijgen. Keuzes die impact (kunnen gaan) hebben op ons als provincie. Bijvoorbeeld om Nederland 'van het slot' te krijgen. Maar ook wat betreft het Natuurpact 2.0 en de daarbij horende taken en financiering. Of als het gaat om investeringen in de infrastructuur of de implementatie van de Wet Versterking Regie Volkshuisvesting in relatie tot woningbouw.

Netcongestie

Naast de problematiek rondom stikstof zien we ook netcongestie terugkomen als een potentiële remmende factor. Met de Brabantse Aanpak Netcongestie werken we met onze partners aan maatregelen om een mogelijke 'aansluitpauze' door de netbeheerders zoveel mogelijk te voorkomen.

Druk op de leefomgeving

De druk op de leefomgeving is en blijft groot. Onder meer als het gaat om de waterkwaliteit i.r.t. de Kaderrichtlijn Water (KRW), de beschikbaarheid van

drinkwater en de bescherming van de natuur. Hetzelfde geldt voor milieuaspecten zoals luchtkwaliteit, geluid en zeer zorgwekkende stoffen (ZZS). Deze druk werkt ook door op de beperkte fysieke ruimte voor het bouwen van woningen, werklocaties, infrastructuur, etc.

Datum

8 september 2026

Documentnummer

GS: 6385253

PS: 6392915

Stijgende kosten en krappe arbeidsmarkt

Tot slot hebben we nog steeds te kampen met stijgende uitvoerings- en beheerkosten en een krappe arbeidsmarkt. Dit zet soms een rem op een (snelle) uitvoering. Met name ook omdat dit niet alleen voor ons als provincie geldt, maar eveneens voor onze partners in de uitvoering zoals de gemeenten en waterschappen.

Consequenties

1. Bijsturen op de Uitvoeringsagenda's

De hiervoor al genoemde ontwikkelingen met impact op de uitvoering leiden in een aantal gevallen tot een aanpassing / bijstelling van de Uitvoeringsagenda. In enkele gevallen gaat het op een toevoeging van een prestatie. Zoals bij Energie (opstellen Energiebeeld), de BOS 2.0 (project Brainport Open en toevoegen twee aanvullende maatregelen) en Wonen & Werken (opstellen Investeringsagenda en verkennen oprichting herstructureringsbedrijf). Daarnaast is regelmatig sprake van een aanscherping of bijstelling van een indicator of de streefwaarde ervan. Onder meer bij de rapportages over het Regionaal Water- en Bodemprogramma, Natuur, Milieu en Economie, Kennis en Talentontwikkeling is dat het geval. In deze rapportages wordt de noodzaak van de bijstelling en/of toevoeging toegelicht. Ook is overal een apart hoofdstuk opgenomen waarin de voorgestelde wijzigingen zo concreet mogelijk zijn opgenomen. Daarin geven we weer wat er precies wijzigt (een prestatie, indicator en/of streefwaarde) en of het gevolgen heeft voor de S&V producten.

2. Vertaling naar Burap II

Indien een aanpassing in de Uitvoeringsagenda gevolgen heeft voor de S&V cyclus dan is deze wijziging ook opgenomen in Burap II. Op die manier zijn uw Staten in de positie hierover een besluit te nemen.

Financiën

In iedere voortgangsrapportage is een financieel overzicht opgenomen. Daarin is te zien hoeveel middelen er beschikbaar zijn voor de uitvoeringsagenda, wat de uitputting daarvan is en of er – via Burap II – een financiële mutatie wordt voorgesteld. Dit laatste is in een deel van de rapportages van toepassing. Het betreft hier geen claims voor extra budget, maar vooral administratieve herschikkingen/mutaties zoals middelen overhevelen naar 2027. In de rapportages zijn deze voorstellen in hoofdstuk drie expliciet opgenomen. Een dergelijk financieel voorstel maakt bovendien onderdeel uit van Burap II zodat PS daar, conform haar bevoegdheden, een besluit over neemt.

Belangrijk om op te merken is dat de cijfers niet één op één samenhangen met Burap II. Dit komt doordat de Burap is gestructureerd op basis van de begrotingsprogramma's. Dit geldt niet voor de Uitvoeringsagenda's. Zo zijn middelen voor een uitvoeringsagenda soms over meerdere begrotingsprogramma's verdeeld. Of vallen meerdere uitvoeringsagenda's in één begrotingsprogramma.

Datum

8 september 2026

Documentnummer

GS: 6385253

PS: 6392915

Europese en internationale zaken

In diverse uitvoeringsagenda's zijn plannen opgenomen met Europese en internationale aspecten. Hierover wordt waar nodig gerapporteerd in de voortgangsrapportage en/of Burap.

Communicatie

De voortgangsrapportages worden gepubliceerd op de provinciale website www.brabant.nl/omgevingsbeleid. Hier zijn ook alle beleidskaders en uitvoeringsagenda's terug te vinden.

Vervolg

Tijdens de themadag van Provinciale Staten op 25 september 2026 worden technische toelichtingen gegeven op de voortgangsrapportages en is er de gelegenheid om vragen te stellen. Verder zetten GS, met inachtneming van besluitvorming door PS over Burap II en de begroting, volop door met de uitvoering van de uitvoeringsagenda's.

Bijlagen

1. Voortgangsrapportage 2026 Uitvoeringsagenda Wonen & Werken
2. Voortgangsrapportage 2026 Uitvoeringsagenda Energie
3. Voortgangsrapportage 2026 Uitvoeringsagenda Milieu
4. Voortgangsrapportage 2026 Uitvoeringsagenda Natuur
5. Voortgangsrapportage 2026 Uitvoeringsagenda Landbouw & Voedsel
6. Voortgangsrapportage 2026 Uitvoeringsagenda Economie, Kennis & Talentontwikkeling
7. Voortgangsrapportage 2026 Uitvoeringsagenda Levendig Brabant
8. Voortgangsrapportage 2026 Uitvoeringsagenda Brabantse Ontwikkelaanpak Stikstof 2.0
9. Voortgangsrapportage 2026 Uitvoeringsagenda Gezondheid
10. Voortgangsrapportage 2026 Uitvoeringsagenda Brede Welvaart
11. Voortgangsrapportage 2026 Uitvoeringsagenda Digitale Transformatie
12. Voortgangsrapportage 2026 Uitvoeringsagenda Toekomstbestendig Bestuur
13. Voortgangsrapportage 2026 Regionaal Water- en Bodemprogramma 2022-2027

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

Datum

8 september 2026

Documentnummer

GS: 6385253

PS: 6392915

mr. I.R. Adema

drs. G.H.E. Derks MPA